

Дата: 24.02.2023

Група: 16

Предмет: «Обладнання»

Тема № 1 Основні інструменти що використовуються у художньо-декоративному розписі.

УРОК: 6

Тема: Мольберти, їх види.

Мета:

- Ознайомлення з основними інструментами що використовуються у художньо-декоративному розписі, їх види, способи застосування.
- Вивчити способи оформлення вітрин послідовність підготовчих робіт
- Виховати зацікавленість та компетентність до обраної професії.

ХІД УРОКУ

Мольбёрт (від нім. *Malbrett* — «малювальна дошка») — підставка (зазвичай тринога), на якій художник устанавлює підрамник із полотном, картон і таке інше для малювання.

ВИДИ МОЛЬБЕРТІВ

А-подібний мольберт (A-Frame easel), більш відомий як "Мольберт-Ліра", має в своїй основі трикутник. Така конструкція дозволяє забезпечити стійкість при малих габаритах і вазі, а одиночна задня опора особливо зручна для невеликих приміщень, вона також дозволяє поставити мольберт в кут. Багато А-образні мольберти мають верхній тримач полотна і можуть регулюватися по висоті і куту нахилу.

Н-подібний (студійний) мольберт

Так уже повелося, що під словом "студійний мольберт" зазвичай мається на увазі саме така конструкція (хоча формально до студійних можна адресувати мольберти, які використовуються в приміщенні). Завдяки своєму прямокутному силуету і основі, конструкція цього мольберта найбільш жорстка і міцна. Він дозволяє працювати з великими форматами, регулюються по висоті і нахилу. Деякі моделі дають можливість нахилити

полотно не тільки тому, але і на себе. Студійні мольберти мають полку і верхній тримач полотна.

Н-образні мольберти користуються заслуженою популярністю в художніх школах і майстерень. Залишаючись технічно простий, а значить, надійної і недорогий, конструкція студійного мольберта дозволяє працювати з комфортом як учневі, так і професійному художнику.

За рахунок великої ваги і габаритів студійні мольберти поступаються лірам і "щоглах" в мобільності, а також вимогливі до простору.

Трансформований (гібридний) мольберт

Трансформований мольберт, іноді званий гібридним (Convertible / Hybrid easel) - різновид Н-образного студійного мольберта. Відрізняється більшою гнучкістю регулювань, що дозволяє майстру працювати в різних техніках і з різноманітними матеріалами. Наприклад, для покриття лаком, трансформований мольберт можна перевести в горизонтальне положення, не знімаючи полотна. Як правило, гібридні мольберти мають широку основу і верхній тримач для роботи з величезними форматами.

Великий мольберт - професійний і багатоцільовий інструмент, розрахований на стаціонарне використання в студії.

Станковий мольберт (Giant easel) - ще один різновид класичного студійного Н-образного мольберта. Він відрізняється, впершу чергу, розмірами і розрахований на роботу з воістину величезними полотнами. Щоб задовольнити

особливі потреби художників "гігантів", станкові мольберти можуть бути обладнані декількома щоглами для фіксації широких полотен і навіть лебідкою, що допомагає регулювати висоту рами під важкими полотнами.

Станкові мольберти також

затребувані в реставраційних майстернях. Це вузькоспеціальне інструмент, часто виготовляється на замовлення під конкретні цілі.

Ці мольберти мають найпростіший силует з усіх моделей. Їх відрізняє елегантний дизайн і візуальна легкість, проте з професійної точки зору вони програють іншим видам, їм не вистачає міцності і гнучкості традиційних конструкцій. Проте, щоглові мольберти дозволяють регулювати висоту і кут нахилу полотна, а їх мобільність і здатність швидко і компактно складатися в окремих умовах можуть стати вирішальним перевагою.

Завдяки своїм естетичним якостям, щоглові мольберти затребувані в якості експозиційних. Вони підійдуть для невеликих квартир або шкіл, а також для нерегулярного використання.

Етюдники та планшети

Особливий вид мольбертів, орієнтований на пленерного

живопись, їх коник - компактність і мобільність. Являють собою коробку, всередині якої художник зберігає всі необхідні інструменти і матеріали, з можливістю закріплювати полотно на внутрішній стороні відкинутою кришки або за допомогою вбудованої рами з регулюванням нахилу.

Етюдники відрізняються від ескізних коробок наявністю складних ніжок. За рахунок зміни їх висоти, етюдник може використовуватися поза приміщенням, в студії і навіть як настільний мольберт.

Головним недоліком етюдник було і залишається обмеження розмірів полотна, як правило, не більше

формату А3 - неминуча розплата за високу мобільність. Крім того, етюдник має більш складну конструкцію з безліччю рухомих вузлів, тим самим поступаючись іншим мольбертів в надійності.

Класичні "хлопавки" (саме таке усталене прізвисько отримали ці мольберти за характерний хлопок в момент складання) можна зустріти практично в будь-якій дитячій школі мистецтв і в звичайній школі в кабінеті образотворчого мистецтва. Не все гаразд скроєний так міцно зшитий - це

теж про них! Простота конструкції, низька ціна, компактні розміри і можливість одночасно працювати удвох на протилежних сторонах роблять такі мольберти кращими для більшості казенних дитячих установ.

Конструктивно учнівський мольберт є 2 фанерних дисплея на ніжках, рухливо з'єднаних один з

одним у верхній частині. Полотно (в даному випадку, папір, зрозуміло) кріпиться звичайними канцелярськими кнопками або за допомогою затискачів у верхній частині. Іноді поверхню мольберта робиться у вигляді грифельної дошки для малювання крейдою.

Ще одна популярна різновид мольбертів, широко затребувана у любителів. Як впливає з назви, ці компактні мольберти розміщуються на столі. Конструктивно вони повторюють ліру або Н-подібний мольберт і відрізняються розмірами, мають необхідні регулювання. Як правило, настільні мольберти компактно складаються для зручності зберігання і транспортування.

Через свої невеликі розміри настільні мольберти серйозно обмежують розмір полотна. Крім того, не всі люблять працювати, сидячи за столом.

Мольберти-лавки і інтегровані мольберти

В порядку екзотики відзначимо комплексні рішення, в центрі яких мольберт, вбудований в який-небудь предмет меблів. Їх коник – багатофункціональність і гнучкі можливості трансформації. Конструкція може бути як гранично простий - у вигляді звичайної лавки з прибитим до торця власником полотна, так і дуже складною - з усілякими секціями, власниками, безліччю ящиків, полиць і іншими вражаючими уяву художника надмірностями.

Презентаційні та декоративні мольберти

Презентаційні або експозиційні мольберти, як випливає з назви, призначені не для створення, а для демонстрації шедеврів образотворчого мистецтва, хоча друга аж ніяк не виключає першого.

Такі мольберти часто дозволяють встановлювати не одне, а відразу кілька полотен, багато хто з них обладнані коліщатами і поворотним механізмом. Крім того, використання в презентаційних цілях диктує підвищені вимоги до естетичним властивостям, матеріалами та дизайну самих мольбертів.

Домашнє завдання:

- ✓ Виконати короткий конспект
- ✓ Фотографію конспекту надіслати викладачу mTanatko@ukr.net